

cielt om at skaffe det lønnede Personale mere Frihed. Af Motiverne til de tidligere Lovforslag og af Forhandlingerne om det vil man se, at det var den Traad, der gik igennem det.

Hvad nu den første Opgave angaar, er jeg ikke saa sikker paa, at Loven har løst den tilfredsstillende, thi omtrent to Aar efter, at Loven var traadt i Kraft, udsendte Justitsministeren et Cirkulære af 21. Oktober 1911 til Politidirektøren i København og til samtlige Politimestre Landet over, hvori han indskærpede dem at paase, at Loven overholdtes. Dette forekommer mig at være et Vidnesbyrd om, at det er svært at faa de Mennesker, som nu en Gang har sat sig i Hovedet, at de ikke vil lukke saa tidligt, til at overholde Loven, thi hvis det ikke var Tilfældet, havde Ministeren jo ikke behøvet at udsende et saadant Cirkulære.

Hvad angaar Løsningen af Lovens anden Opgave, den specielt at skaffe det lønnede Personale mere Frihed, tror jeg, at Loven fuldstændig har svigtet. Jeg tror ikke, den er blevet disse Mennesker til synderlig Gavn, og det maa jeg meget beklage. Det paastaas af den før nævnte Organisation, at største Delen af det lønnede Personale maa arbejde ikke saa ganske kort udover den foreskrevne Lukketid, ofte baade een og to Timer efter, at Butikken er lukket. Det finder jeg ganske utilladeligt. De vedkommende møder f. Eks. i Købstæderne i Regelen Kl. 7 om Morgen, og skal de saa være i Forretningen til Kl. 8—9 eller maaske 10 Aften med een eller halvanden Times Spisefrihed, bliver det en Arbejdsdag paa 13—14 Timer. Jeg indrømmer, at der findes ikke noget i den Lov, vi nu skal revidere, hvorunder en Bestemmelse herimod kan komme ind, hvad jeg mener er en Fejl, thi der burde lovgives derom. Maaske var det, den Gang Loven blev vedtaget, Tanken, at den daværende og nuværende Organisation skulde kunne staa Vagt om Loven, men jeg maa indrømme, at det er en Fejl ved denne Organisation, at den ikke er tilstrækkelig fast sammen-tømret. Var den det, kunde den naturligvis føre mere Eftersyn og have større Magt. Organisationen er lille og svag, men den har dog vist gjort, hvad den formaede, og har man gjort det og allivevel ikke magtet Opgaven, maa man naturligvis henvende sig til dem, som kan beskytte en. Det gjorde man i 1907—08, og det vil man naturligvis ogsaa gøre nu, da vi skal revidere Loven. Jeg har selv levet

under disse haarde Kaar. Det Fag, jeg tilhører, er vel nok et af de Fag her i Landet, der har haft længst Arbejdstid. Da jeg kom ind i mit Fag, maatte vi arbejde en 16—17 Timer om Dagen, og jeg ved, hvad det vil sige, at vi ikke var stærkt organiserede, da vi kæmpede for en kortere Arbejdstid. Det var vanskeligt at faa Arbejdstiden forkortet, thi der var mange, som nu en Gang havde faaet den Opfattelse ind i Hovedet, at deres Forretning ikke kunde bestaa uden en meget lang Arbejdstid. Da Helligdagsloven blev vedtaget, kom mit Fag ind under den. Denne Lov foreskrev, hvor længe Personalet maatte være i Virksomheden om Søndagen, og jeg saa, hvilken Kamp Fagforeningerne maatte føre for at faa Principalerne til at overholde Loven. Disse kunde ikke forstaa, at de ikke havde Lov til at beholde Mandskabet, saa længe de lystede. De var blevet vant til at beholde det tidligt og sent, Hellig og Søgn, Paaske, Pinse og Jul. Er Organisationen ikke stærk, er det vanskeligt at føre Kontrol overfor dem, som stritter imod. Jeg kunde derfor ønske, at man ved Revisionen af Loven kunde komme dette Forhold til Livs og faa en Beskyttelse for Personalet, saaledes at der blev sat en Grænse for, hvor længe Personalet skulde blive i Forretningen, thi det er jo dog ganske utilladeligt at holde Personalet en 13—14 Timer i Forretningen. Man maatte kunne finde en Form for en saadan Beskyttelse, men jeg indrømmer, at stort vilde det ikke hjælpe. Skal man lovgive med Nytte, maa man lovgive om Arbejdstiden i det hele taget. Den Tid vil ikke være fjern, da denne Sag gaar sin Sejrsgang gennem Tinget. Udviklingen fører med sig, at Lovgivningsmagten maa tage den Sag i sin Haand, saa man kommer til at kontrollere mange Forretninger, som trænger stærkt dertil. Naar jeg tror, at det ikke vil være længe, inden den Sag kommer frem, er det, fordi Brydningen mellem Arbejdere og Arbejdsgivere bliver saa stærk. Da vi vedtog Loven om Lukketid, mente man, at det skulde være til Gavn for Personalet i Forretningerne, men det viste sig, at det alligevel ikke blev Tilfældet. Jeg husker fra Efteraaret, vistnok fra Forhandlingerne om Fabrikloven, at Ministeren udtalte, at det kunde være godt i enkelte Tilfælde at have en Lov, saa at man kunde gribe ind, og den højtærede Minister nævnedes specielt Svovlsyrefabrikken i Kastrup, men der er mange andre Virksomheder, overfor hvilke Indgriben tiltrænges. Men dette Spørgsmaal om Arbejdstid har